

COLUMN 24 juni 2023 – Keti Koti

Afgelopen dinsdag was ik bij een concert van de band van Ronald Snijders. Hij is al 50 jaar actief als fluitist en van Surinaamse afkomst. Vorig jaar kreeg hij de Boy Edgar Prijs, de belangrijkste onderscheiding voor jazz en geïmproviseerde muziek in Nederland vanwege zijn ongelofelijk belangrijke bijdrage aan de Nederlandse jazzmuziek. Hij is een grootheid. Toen ik kaartjes wilde bestellen bleek dat het concert gratis was en het plaatsvond in een kleine bistro in de Oude Molstraat, hier in Den Haag. Het optreden van de band was fantastisch, een unieke mix van jazz, funk, Surinaamse kawina en latin. Wat mij verbaasde was dat er maar een handjevol publiek was afgekomen op het concert van deze legendarische muzikant en zijn band. Gelukkig liep de bistro snel vol, omdat de muziek door de open ramen op straat te horen was en veel mensen naar binnen lokte. Uiteindelijk werd het een fantastische avond, ook voor Ronald Snijders en zijn band. Ze zullen ook te horen zijn op het North Sea Jazz festival binnenkort, maar ook tijdens Keti Koti in Amsterdam volgende week.

Het is precies 160 jaar geleden dat in Nederland de slavernij is afgeschaft. Ik hoef zelf maar drie generaties terug te gaan, naar de tijd van mijn overgrootouders, om te beseffen dat deze schande toen pas werd beëindigd. De jaren daarna is lang weggekeken van deze donkere periode van de Nederlandse geschiedenis. Pas de laatste jaren is er een groeiende erkenning voor wat het koloniale verleden van Nederland en de slavernij heeft betekend voor de slachtoffers en hoe dit doorwerkt tot in de huidige tijd.

Die groeiende aandacht betekent ook dat Keti Koti, de dag dat jaarlijks wordt stil gestaan bij de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863, steeds meer impact krijgt en een vast onderdeel van een gedeelde herdenkingscultuur begint te worden. Dat deze aandacht groeit is te danken aan het activisme van de "black community" in Nederland. Dit activisme heeft de laatste jaren ondanks gigantisch veel weerstand enorm veel bereikt. Met die weerstand werd ook pijnlijk duidelijk hoeveel racisme er in Nederland nog aanwezig is.

Tien jaar geleden zou het ondenkbaar zijn geweest dat de premier van dit land excuses zou aanbieden voor de kwalijke rol van Nederland bij de slavernij. Dankzij de acties van Kick Out Zwarte Piet en de Black Lives Matter-protesten is de stilte over het slavernijverleden doorbroken. Inmiddels heeft ook het college van B&W van de gemeente Den Haag excuses aangeboden voor de misdaden tegen de menselijkheid die onder Haags bestuur hebben plaats gevonden tijdens het koloniaal en slavernijverleden. Deze excuses werden op 20 november vorig jaar uitgesproken door burgemeester Jan van Zanen in de Koninklijke Schouwburg.

Deze excuses volgden op het onderzoek naar het koloniale en slavernijverleden van Den Haag. Daar stond o.a. het volgende in:

"Als zetel van het landsbestuur én als residentie van de stadhouders en later de vorsten en vorstinnen was Den Haag de plek waar op landelijk niveau alle besluiten over het koloniale beleid en daarmee ook slavernij en contractarbeid werden genomen. In de

archieven vinden we namen terug van inwoners van Den Haag die investeerden in de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) en de West-Indische Compagnie (WIC) of direct in plantages, waar tot slaaf gemaakten moesten werken. Veel van die investeerders maakten deel uit van de bestuurlijke bovenlaag, met functies op landelijk én lokaal niveau.”

Dit onderzoek kwam weer voort uit een initiatiefvoorstel dat op 1 juli 2021 door de Haagse gemeenteraad was aangenomen met 26 tegen 17 stemmen. De tegenstemmers waren de VVD, Groep de Mos en PVV. De PVV noemde het “een nieuw politiek instrument van links om zogenaamde zielige mensen aan zich te binden”, Hart voor Den Haag “symboolpolitiek van de bovenste plank” en de VVD hield lafjes haar mond. Deze tegenstemmen vertegenwoordigen een groot deel van de stad wat aangeeft dat er nog een hoop werk verzet moet worden.

Op 30 juni en 1 juli wordt Keti Koti groots gevierd en herdacht met allerlei activiteiten. Waaronder theater, literatuur en veel muziek. Ik heb er nooit zo bij stil gestaan, maar de muziek waar ik en miljoenen andere Nederlanders van houden is de muziek die voortkomt uit de jazz, de blues en de rock. Het is muziek die is ontstaan doordat slaafgemaakten hun muzikale tradities meenamen naar de plantages en andere delen van de wereld waar zij door onze voorouders, de slavernijhouders, naartoe werden gedeporteerd. Het is eigenlijk een heel schaamtevol en gênant idee dat een groot deel van de moderne Westerse cultuur, de kunst en het amusement haar roots heeft in een weerzinwekkend systeem van uitbuiting en ontmenselijking, namelijk de slavernij. Heel lang vonden we het geen probleem om de culturele lusten van dit systeem te plukken en stonden we niet stil bij het leed dat hierachter schuil ging. Want ga maar na. Elvis Presley, The Beatles, The Rolling Stones, en al hun navolgers maakten zich de muziek van de slaafgemaakten eigen. Wat volgde was een ongekende zegetocht van de Westerse popcultuur die niet meer weg te denken is uit ons leven. Niet alleen rock 'n roll, maar ook reggae, latin, ska, rap, bossanova, samba en talloze andere muziekgenres hebben een historische link met slavernij. Tegelijkertijd hebben zwarte muzikanten in Nederland het moeilijk en blijft iemand als Ronald Snijders onbekend voor het grote publiek.

Ik mag hopen dat Keti Koti niet alleen uitgroeit tot een belangrijke dag om stil te staan bij het leed van het koloniaal verleden, maar ook bijdraagt aan een betere positie en representatie van mensen van kleur in de maatschappij. Want een ding is zeker. We zijn er nog lang niet.